

EMİNE ÇAYKARA'DAN 'ARKEOLOJİNİN DELİKANLISI MUHİBBE DARGA'

Kültür dünyasından çok sayıda isimle paylaşılan rengârenk anılarla zenginleşen Emine Çaykara'nın nehir söyleşi Arkeolojinin Delikanlısı Muhibbe Darga (Yapı Kredi Yayınları), bir Cumhuriyet insanının dünyasına, öncü arkeolog Muhibbe Darga'ya pencere açmakla kalmayıp bugün unutulmaya başlayan bir yaşam tarzını da hatırlatıyor herkese.

EGE YATIR

CUMHURİYETİN BELLEĞİ

Nehir söyleşi kitapları, birinci ağızdan önemli kaynaklardır. Bu türdeki kitapların en iyi örneklerinden biri de Türkiye'nin en saygın arkeologlarından biri olan *Muhibbe Darga* ile hem öğrencisi hem dostu *Emine Çaykara*'nın gerçekleştirdiği çalışmadır: *Arkeolojinin Delikanlısı Muhibbe Darga* (Yapı Kredi Yay. / 482 s.).

İlk baskısı 2002'de yapılan, daha sonra da farklı edisyonlarla okurların karşısına çıkan kitap, genişletilmiş yeni baskısıyla raflardaki yerini aldı.

2018'de yaşama veda eden *Muhibbe Dar-*

ga, içten ve sakınmasız yanıtlarıyla tüm bir yaşamını açıyor okurlarına kitapta. Fakat onun sürdüğü ömürle birlikte ortaya çıkan sadece bir yaşantı değil, bir kültürün yarına aktarılması gereken mirası halini alıyor.

Çünkü Cumhuriyet döneminden önce, 13 Haziran 1921'de başlayan yaşamı neredeyse bugünlere kadar uzanıyor *Darga*'nın. Dolayısıyla kendisi de bir anlamda Cumhuriyetin kültür tarihi.

Alanında bir otoritedir öncü arkeologlarımızdan *Muhibbe Darga*. Zamanını boşa geçirmemiş, harca-

mamış; ömrünü arkeoloji, dil bilimi, tarih, ülke aşkına vermiş, tutkusuyla kendini inşa etmiştir. *Çaykara*'nın deyiimiyle

"Çok çalışmış, uzun hayatı boyunca siyasi atmosferin, sosyal yaşamın, insanların değişmesine şahitlik etmiş, hepsinin yükünü memleket sevdasıyla taşımış..."

İlber Ortaylı ise şöyle anlatıyor *Darga*'yı:

"Onunla her karşılaşma hem çok şey öğrenilen hem de tam manasıyla hiciv ve şamatayla sınırların dinlendiği bir hayat kesiti olurdu. Her şeyde, 'gürültüsüyle', 'neşesi' ve 'kızgınlığıy-

la' kendine özgü bir karakter."

ÇALIŞKAN, OTORİTER, NEŞELİ...

Çalışkan, otoriter, neşeli... *Muhibbe Darga*'yı üç kelimedede özetleyin denses kitaptan çıkacak sonuca göre bunların söylenmesi işten bile değil.

Sayısını kendisinin bile bilemeyeceği kadar öğrenci yetiştirmiş bir "hoca" aynı zamanda *Muhibbe Darga*.

Kitabın bir diğer önemli yanı ise *Darga*'nın belleğinin gelecek kuşaklara taşınması. Cumhuriyetin yetiştirdiği bir bilim insanı olarak neredeyse Cumhuriyetle başlayan ömrü, Cumhuriyetin belleği olarak yaşatmış onu. *Çaykara*'nın çalışması bunu bir kez daha tesciller nitelikte. ■

